

Кримський інститут бізнесу
Самарський інститут бізнесу та управління
Центр розвитку освіти, науки та інновацій

СОЦІАЛЬНІ ІННОВАЦІЇ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Матеріали міжнародної
науково-практичної конференції
3-5 жовтня 2012 р.

Сімферополь-Судак

ЗМІСТ

Артеменко Ігор Віталійович СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА ТА ДЕРЖАВНА МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА	6
Баніт Юлія Вадимівна ФОРМИ ТА ПРИНЦИПИ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ В УКРАЇНІ	11
Бєлікова Олена Віталіївна, Бєліков Геннадій Олександрович СУЧАСНІ МЕТОДИ АКТИВІЗАЦІЇ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	14
Біліченко Світлана Павлівна ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПЕРЕХІДНОЇ ЕКОНОМІКИ	16
Біскуп Віталій Степанович КАР'ЄРНІ ЕКСКЛЮЗІЇ: ФОРМИ ПРОЯВУ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ	20
Bogun Lyubov Anatoliievna KNOWLEDGE COMBINATION IN A TEAM	24
Буда Теодозія Йосипівна СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАЙНЯТОСТІ МОЛОДІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИРІШЕННЯ В УКРАЇНІ	25
Воронка Галина Степанівна МАГІСТЕРСЬКІ КОНСАЛТИНГОВО-ПРОФЕСІЙНІ ПРОГРАМИ: СОЦІАЛЬНЕ СПРЯМУВАННЯ У ВИКОРИСТАННІ ДИФЕРЕНЦІЙНИХ ПЕДТЕХНОЛОГІЙ	31
Гаїна Діана Василівна ПРИЙОМНІ СІМ'Я ЯК ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ- СИРИТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ	36
Гайдамака Олена Миколаївна, Лебідь Віктор Миколайович СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ АГРАРНОЇ СФЕРИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	39

УДК 351.83-055.2(477)

Гайдамака Олена Миколаївна,
Лебідь Віктор Миколайович,
Луганський національний
університет імени
Тараса Шевченка, м. Луганськ
E-mail: domlug@mail.ru

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ АГРАРНОЇ СФЕРИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Сільське господарство, як і взагалі економіка України знаходиться у кризовому стані. Трансформація аграрних підприємств направлена на реформування та створення конкурентоспроможних господарчих структур, заснованих на приватній власності на землю та засоби виробництва, що вимагає нових системних підходів.

Умови, що склалися в аграрному секторі, вимагають всебічного вивчення та розв'язання проблем соціально-економічного розвитку села, використання трудового потенціалу, особливо його найбільш активної частини, що обумовлює актуальність дослідження.

За останні роки з'явилась значна кількість публікацій, присвячених проблемам соціально-економічного розвитку села, формування трудових ресурсів та ефективності їх використання. Значний внесок в розробку цих питань зробили Д.П. Богиня, О.А Бугуцький, М.І. Долішній, К.І. Якуба та інші.

Незважаючи на значну кількість публікацій з цієї проблеми, окремі розробки сьогодні не відповідають сучасним вимогам, які тісно пов'язані з вирішенням складних економічних і соціальних проблем села. В даний час на

державному рівні відсутні чіткі напрями подальшого реформування в аграрному секторі та використання трудових ресурсів села і мотивації їх праці.

В сфері сільського господарства започаткувалась тенденція природного скорочення чисельності населення, зростає питома вага людей старшого віку. Все це свідчить про наявність гострих соціально-економічних проблем сільського населення у сфері зайнятості та ефективного використання. Скорочення чисельності молоді в селі вже зараз негативно впливає на подальший розвиток таких тенденцій, що може привести до поглиблення соціальних проблем.

Важливою проблемою є закріплення молоді в сільській місцевості, створення нових робочих місць, які могли б зайняти молоді люди. Разом з цим недостатньо уваги приділяється питанню адаптації сільської молоді до ринкових умов, прогнозуванню її зайнятості, обґрунтуванню пріоритетних інвестиційних факторів розвитку аграрного виробництва для оптимального використання молодіжної робочої сили.

Метою статті є дослідження соціально-економічних проблем на сільських територіях та надання пропозицій по їх вирішенню.

Чисельність наявного населення Луганської області має постійну тенденцію до скорочення: з 2866,9 тис. чол. у 1990 році до 2332,8 тис. чол. у 2009 році, тобто – 18,7%, що на 6,7 % вище в порівнянні з даними в цілому по Україні, де скорочення склало за той же період 12% . Аналогічна ситуація спостерігалась по всіх районах області, найбільше скорочення зафіксовано в Білокуракінському -18,5%, Кремінському – 18,0%, Сватівському – 17,0%, Старобільському- 16%, Троїцькому -19%. Приведені показники свідчать про погіршення демографічного стану в Луганській області, яке пов'язано з соціально-економічним становищем, особливо в сільських районах.

Головний підсумок 20-ти річного періоду – це знищена інфраструктура села, деформована система освіти та медичного обслуговування. Це привело до відтоку молоді на низькооплачувані роботи до міст та за кордон.

Міграційні процеси працездатного сільського населення збільшує показник старіння населення, призводить до зростання кількості розлучень, зменшення кількості шлюбів та народжування дітей у сільській місцевості.

Сільського населення скорочується в чотири рази інтенсивніше, ніж міське. Статистичні дані свідчать, що село з кожним роком старіє. Так, кількість людей пенсійного віку у сільській місцевості Луганської області складає 19,4%, а у міській – 14,3%. Одночасно кількість працездатного населення Луганської області за останні десять років скоротилась на 56,4 тис. чол., або – 3,8%, а по окремих районах ситуація ще гірша. Так, в Білокуракінському районі скорочення склало – 6,25%, Кремінському - 9,9%. Старобільському 9,1%, Троїцькому – 6,6% [1].

Рівень зайнятості населення є необхідною умовою для підвищення рівня життя населення, його добробуту. В сільській місцевості Луганської області за останні десять років рівень зайнятості населення скоротився на 63,8%, або 45,8 тис. чоловік. Отже трудовий потенціал села має тенденцію до зниження. Це обумовлене низьким рівнем соціальної інфраструктури сільських територій.

Розвиток сільських територій можливий лише при умові залучення висококваліфікованих працівників, застосування нових технологій, підвищення престижності сільської праці.

Очевидно, що держава повинна гарантувати право на перше робоче місце навіть за відсутності достатнього практичного досвіду, соціально-правових та професійних знань, умінь та навичок у випускників навчальних закладів.

Держава повинна забезпечити надання додаткових гарантій щодо працевлаштування громадянам, які потребують соціального захисту й не здатні на рівних конкурувати на ринку праці, у тому числі молоді, яка закінчила або припинила навчання в середніх загальноосвітніх школах, професійно-технічних або вищих навчальних закладах, звільнилася зі строкової військової або альтернативної служби і якій надається перше робоче місце. Гарантії працевлаштування забезпечуються шляхом бронювання на підприємствах, в установах та організаціях до 5% загальної кількості робочих місць [2, с. 23].

Проблеми курентоспроможності аграрного сектору та зайнятість сільського населення особливо загострюються у зв'язку з вступом України до СОТ. Тенденція витіснення імпортною продукцією менш конкурентоспроможних вітчизняних товарів та наплив імпортної сільськогосподарської продукції в зв'язку з нестачею останньої збільшується, що недопустимо при тому, що Україна має високий потенціал для розвитку аграрного сектору економіки.

Підвищення конкурентоспроможності сільського господарства України можливе за умови створення кооперації на селі різних форм суб'єктів господарювання, що надасть можливість для створення додаткових робочих місць, підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва.

Висновки. Для поліпшення соціально-економічного стану сільських територій необхідно здійснити наступні заходи:

- пільгове оподаткування сільськогосподарського виробництва;
- поновлення системи цільових направлень для вступників у вищі навчальні заклади із сільської місцевості й гарантовані пільги кожному абітурієнтові із села;
- державна гарантія першого робочого місця кожному випусникові середнього й вищого навчального закладу.
- залучення висококваліфікованих медичних фахівців у сільські лікарні через систему матеріального заохочення, зокрема, надання комфортабельного житла;
- здійснення державної програми пільгового кредитування житлового будівництва на селі;
- надання безпроцентних державних кредитів молодим родинам для початку будівництва свого житла;
- реконструкція та розвиток сільської інфраструктури надання послуг, газ, водопровід, благоустрій доріг і т.д.;
- розвиток системи транспортної мережі регіонального рівня, транспортного обслуговування сільського населення;

- залучення інвестиційних засобів для розвитку виробничих потужностей і створення інфраструктури села;
- прирівнювання роботи на присадибній ділянці (господарстві) до індивідуальної трудової діяльності;
- пільгове кредитування придбання новітнього встаткування для переробки сільськогосподарської продукції.

Література: 1. Статистичний щорічник України за 2010 рік / За заг. ред. О.Г. Осауленка. – К.: Консультант, 2011. – 188 с., 2. Соціальні проблеми працевлаштування молоді / [О. М. Балакірева (керівник авт. кол.). В. В. Онікієнко, О. В. Валькована та ін.]. – К.: Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2004. – 144 с.